

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uradništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uradništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

„JUTRA“

Največja hinavščina po svetovni vojni

PAKT ŠTIRIH V TEORII IN V PRAKSI

Pakt štirih velesil: Italije, Nemčije, Anglije ter Francije, je bil že pred tedni parafiran in moral bi biti tudi že ratificiran, pa še podpisan ni. Kljub temu moramo upoštevati pri vseh evropskopolitičnih kalkulacijah njegovo eksistenco in se vprašati: V čem se izraža? Njegov namen je bil pač, kakor se je na vse pretege zatrjevalo iz Rima, Londona, Pariza in Berlina, ustvariti forum za direktno izmenjavo misli o vseh vprašanjih, ki se neposredno ali tudi le posredno tičejo njegovih podpisnic. Takih vprašanj je pa prav danes zelo veliko. Tu je vprašanje nastopanja na londonski svetovni gospodarski konferenci, določevanja smernic za dokončni sporazum o razorožitvi, ureditve in rešitve podonavskih zadev, posledic vzhodnega mirovnega pakta itd. Toda vse to so le velika vprašanja, manjših in malih je pa še cel kup. Kako izgledajo torej te zadeve, kako se rešujejo ti problemi, kako se skuša najti kompromisna soglasnost, odkar imamo na papirju pakt štirih velesil?

Odgovor je porazen: nikakor! S parafiranjem pakta štirih se ni prav nič spremenilo: vse je tako kakor je bilo prej, ko tega pakta še ni bilo in sploh nihče ni mislil nanj. Politične linije Italije, Nemčije, Anglije in Francije se niso zblížale niti za en sam milimeter. Najbolj vidni dokaz nam daje svetovna gospodarska konferenca v Londonu, kjer vidimo, da je prav med članicami pakta štirih največji razdor. Dočim stoji Italija in Francija na stališču nujne potrebe stabilizacije valut, sta Nemčija in Anglija proti njej, toda tudi med njima ni soglasja niti glede najvažnejšega vprašanja: Ali naj se konferenca sploh nadaljuje ali zaključi? Anglija forsira na vsak način nadaljevanje in Macdonald počne vse kar more da bi jo rešil, Nemčija pa izjavlja, da je vsako nadaljnje konferensiranje nesmisel in naj se zato konferenca likvidira rajše danes kakor jutri. Še bolj obupno daleč narazen so članice pakta štirih velesil glede vprašanj razorožitve. Francija slej ko prej ne dovoli Nemčiji enakovrednosti pri oborožitvi, Italiji pa ne pomorske paritete, dočim se Nemčija neče vdati ne teoretično in ne praktično ter krši z uvajanjem bojne aviacije celo odkrito določila mirovnih pogodb in raznih poznejših paktov.

Vprašanje Podonavja se rešuje s sporom vseh proti vsem. Dočim se zavzema Italija za unijo Avstrije in Madžarske, ki naj bi pod njenim protekto-

ratom postala instrument rimskega upliva v vsem Podonavju, predlaga Francija Tardieujev načrt o konfederaciji pod vodstvom male antante odnosno vsaj ob izločitvi posebnih italijanskih uplivov. Anglija stoji pri tem sumljivo ob strani, kakor da se zadeva ne čisto nič ne tiče, dočim zasleduje Nemčija svoje docela oddvojene interese: paktira naskrivaj z Madžarsko in minira dalje samostojnost Avstrije. Še bolj tragična je slika, ki nam jo nudi zakulisje vzhodnoevropskega mirovnega bloka, osnovanega v ponedeljek v Londonu med Rusijo, malo antanto, Poljsko in Turčijo. Ta pakt je pripravila Rusija ob sodelovanju Francije, dasi je očito, da je naperjen v prvi vrsti proti Nemčiji in posredno tudi proti Italiji! Zato je razumljivo, da so v Nemčiji zaradi tega bloka besni, v Italiji se pa boje za svojo stavbo, ki so jo gradili ne le na spor med Rusijo in ostalo Evropo, marveč tudi zlasti na spor med Rusijo in Romunijo ter odnošaje nepriznavanja med Rusijo in ostalima dvema članicama male antante.

Tista Francija zunanega ministra Paul-Boncourja in njegovega rimskega poslanika de Jouvencela, ki je parafirala pakt štirih in ki se trudi na vse mogoče načine, da bi se sporazumela z Italijo v vseh spornih vprašanjih, je istočasno s to akcijo podpirala tudi ono snovanje vzhodnoevropskega mirovnega bloka, ki Italiji in Nemčiji ni simpatičen! Kdo naj spričo vsega tega še veruje, da bo imel pakt štirih velesil sploh kakšen pomen tudi tedaj, če bo pravnoveljavno podpisan in ratificiran v Rimu, Berlinu, Londonu in Parizu? Že kratki tedni po parafiranju tega pakta v Rimu in po velikih tiradah, ki so mu bile posvečene v raznih uradnihi in neoficielnih govorih in izjavah, se je pokazalo več ko očito, da je med omenjenimi štirimi evropskimi velesilami nemogoče skupno nastopanje. Ozrače je ostalo nespremenjeno, v takem nespremenjenem ozračju pa je vsak sporazum do poslednjih podrobnosti popolnoma nemogoč.

Zakaj torej toliko truda za ta pakt štirih? Zakaj toliko vznemirjenj na vseh straneh? Morda samo zato, da bodo ljudje v Evropi naposled le spoznali, da se mednarodni položaj ne da razčistevati s papirjem, marveč samo s srcem. Brez srca ni sporazuma! Papir je hinavščina, zato je tudi pakt štirih velesil največja hinavščina, kar jih poznamo po veliki svetovni vojni!

Napori za rešitev gospodarske konference

EVROPSKI BLOK ZLATIH VALUT PROTI AMERIKI IN ANGLIJI. ROOSEVELT POŠLJE DANES NOVO POSLANICO. SESTANEK V PARIZU. MNENJA FRANCOSKEGA TISKA.

LONDON, 6. julija. Na sobotnem sestanku predstavnikov držav z zlato valuto v Parizu bo predlagala Francija evropski kontinentalni zlati blok, ki bo naperjen proti Združenim državam in Angliji. Francija upa, da bodo v ta blok vstopile vse evropske države, ki so v nevarnosti pred devalviranim dolarjem in funtom. Francoska vlada forsira ta kontinentalni blok zlasti še zato, ker je ameriška politika že nekaj časa najagresivnejša izrazito proti Franciji, in to tako v političnem kakor tudi v gospodarskem in finančnem pogledu. V Parizu upajo, da bo skupno sodelovanje evropskih kontinentalnih držav moglo odstraniti tudi vse spore z Italijo, ki odločno vztraja pri zlati valuti.

LONDON, 6. julija. Državni finančni tajnik Hull je zaprosil v Washingtonu za nove precizne instrukcije v zvezi s predvčerajšnjim Rooseveltovim sporočilom. Zato Rooseveltovega odgovora ne bo mogoče prej objaviti, kakor šele danes popoldne.

LONDON, 6. julija. O dogodkih na predsinčnji seji predsedstva svetovne gospodarske konference poročajo večernišnji listi, da je ameriški državni tajnik Hull ob tej priliki naglasil, da je bilo toimačenje v ponedeljek objavljene note predsednika Roosevelta popolnoma napačno. Zato se je takoj obrnil brzojavno na predsednika Roosevelta, da bi poslal novo noto, ki naj bi razčistila položaj in tako omogočila nadaljevanje dela konference. Zato je Hull tudi predlagal, naj se seja predsedstva odgodi, vendar so proti njegovega predlogu odločno vztrajale vse države z zlato podlago, prav posebno pa francoska delegacija. Ker so se pa

Hullu pridružili Anglija in vsi njegovi dominioni, so se države z zlato podlago prestrašile, da bi ostale v manjšini in so zato pristale na Hullov predlog, da se predsedstvena seja odgodi do danes. Iz ameriških krogov se sliši, da bo nova nota predsednika Roosevelta prispela v London prav gotovo še danes in bo takoj dostavljena zastopnikom vseh držav. Predsednik Roosevelt je z ozirom na navedeno že predsinčnjim prispel s svojega potovanja po morju in se izkrcal v Annapolisu, od koder je takoj odpotoval dalje v Washington.

PARIZ, 6. julija. »Echo de Paris« potrjuje vest, da se bodo zastopniki držav z zlato valuto sestali še v teku tega tedna v Parizu, da izdelajo pozitiven in konkreten program za nujno zaščito svojih valut. Po mnenju lista bodo zastopniki »zlatih« držav med temi bodočimi pogajanjmi načeli prav resno tudi vprašanje ustanovitve skupnega fonda za zaščito valut.

PARIZ, 6. julija. Nad vse verjetno je, da se bo še danes odločila usoda svetovne gospodarske konference. Američani bi radi dosegli odgoditev predsedstvene seje konference za danes. Politični krogi menijo, da bo sklep o odgoditvi objavljen v obliki komunikeja šele jutri ali popoldne. Pariški tisk gleda v odgoditvi še edino rešitev za izhod. »Figaro« piše, da se spreminjajo mednarodne konference pred očmi vseh narodov vedno bolj in bolj v tekmovalna v hinavščini. Sporazum v valutnih vprašanjih doslej še ni bil mogoč, čeprav je to pomož za nadaljevanje pogajanj v vseh ostalih vprašanjih.

Po sklenitvi vzhodnega mirovnega pakta

LITVINOV V PARIZU. »IZVESTJA« SE VESELE ZBLIŽANJA RUSIJE Z JUGOSLAVIJO. NEMCI IN JAPONCI SNUJEJO ZVEZO PROTI RUSIJI.

PARIZ, 6. julija. Sovjetski ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov je prišel davi iz Londona v Pariz in je imel takoj daljši razgovor z ministrskim predsednikom Daladierjem in zunanjim ministrom Paulom-Boncourjem. Litvinov se bo vrnil preko Dunaja v Moskvo.

MOSKVA, 6. julija. Včerajšnja »Izvestja« objavlja članek, v katerem pravi, da je podpis konvencije v Londonu velik uspeh miroljubne politike sovjetske vlade in prav posebno poudarja važni pomen, da je to konvencijo mimo Romuni-

je podpisala tudi Jugoslavija, ki ni vzdrževala doslej s sovjetsko Rusijo še pravnobnih diplomatskih odnošajev.

LONDON, 6. julija. »Daily Telegraph« objavlja vest, da se vodijo v Berlinu pogajanja za podpis tajne pogodbe med Nemčijo in Japonsko. Ta sporazum bi naj bil naperjen proti sovjetski Rusiji. To je bil po mnenju lista tudi glavni cilj in namen Rosenbergovega potovanja v London. Rosenberg je baje v Londonu pripravil teren za ta pogajanja.

KONKORDATA ŠE NI

PARIZ, 6. julija. Pogajanja za sklenitev konkordata med Nemčijo in Vatikanom še niso končana in je zato pod kancelar von Papen svoj povratak v Berlin, ki ga je določil za sinoči, ponovno odgodil.

DALADIER SE NE SESTANE S HITLERJEM.

PARIZ, 6. julija. »Matin« zopet demantira vesti, ki v zadnjem času krožijo v javnosti, da se bo francoski ministrski predsednik Daladier v najbližji bodočnosti sestel z nemškim državnim kancelarjem Hitlerjem. Res je le, da bo Daladier o priliki podpisa pakta štirih velesil odpotoval v Rim in da bosta morda ob tej priliki tamkaj tudi Hitler in Macdonald.

Hitler zapira lasne ljudi

PARIZ, 6. julija. »Temps«, glasilo francoskega zunanjega ministrstva, poroča iz Monakovega, da je bil tamkaj aretiran šef odseka za tisk narodno-socialistične stranke na Bavarskem dr. Elserje v trenutku, ko se je mudil v svoji vili. Z njim vred je bilo aretiranih še nad 200 članov napadalnih oddelkov narodno-socialistične stranke, od katerih je bila polovica izročena sodišču, dočim je bila druga polovica internirana v koncentracijskih taboriščih.

CENTRUM RAZPUŠČEN.

BERLIN, 6. julija. V sporazumu med kancelarjem Hitlerjem in dr. Brüningom se je nemški centrum danes sam razšel.

Avstrijski boj proti narodnim socialistom

NOV ATENTAT. NADALJEVANJE ARETACIJ. VSA AKCIJA VODENA IZ NEMCIJE. ZBLIŽANJA ZAENKRAT NE BO.

DUNAJSKO NOVO MESTO, 6. julija. V noči na včeraj je pod arkadami na Glavnem trgu, neposredno pred vhom v ekspozituro državne policije, eksplodiral ob silni detonaciji peklenški stroj. Materijalna škoda je znatna, dočim človeških žrtev k sreči ni bilo. Še isto noč je policija aretirala večje število narodno-socialističnih voditeljev in prvakov ter članov bivših napadalnih oddelkov narodno-socialistične stranke.

DUNAJ, 6. julija. Policija vodi zaradi zadnjih atentatov nadaljnjo najostrejšo preiskavo proti narodnim socialistom. Zbran je že obširen material, ki dokazuje povsem jasno, da izvira vsa agitacija proti sedanjemu režimu v Avstriji od zunaj. Obenem izvaja policija že več dni skoro vsako noč obširne racije in aretirava vsakokrat po več sto oseb, ki jih stro-

go zaslišuje in jih nato deloma izpušča, deloma pa izroča sodišču.

BERLIN, 6. julija. Članek zunanjepolitične korespondence, ki obravnava možnosti zblížanja z Dunajem, ni našel pri tukajšnjih uradnih krogih nobenega odmeva. Omenjena korespondenca je v tem članku nakazala le zasebno mnenje, da je tako nemškemu tisku odvzela možnost baviti se s zadevnimi komentarji dunajskega tiska.

V ROMUNIJU SNEŽI.

BUKAREŠTA, 6. julija. V vseh višjih legah Romunije je zapadel nov visok sneg, zlasti v Karpatih v bližini Sinaje.

POŽAR V LIVERPOOLU.

LONDON, 6. julija. V pretekli noči je uničil velik požar znano filharmonijo v Liverpoolu.

Dnevne vesti

Značke Rdečega križa z nemškim besedilom

Nezavednost in zloraba.

Pred nekaj dnevi je neka oseba iz Košakov razpečavala po Mariboru papirnaté znake z napisom »Spende dem Roten Kreuz — 1 Din — für arme Kinder der Gemeinde Košaki«.

Naravno, da se je narodnozavedno občinstvo zgražalo nad to predrznostjo ter strmé vprašalo, kako si upa krajevni odbor Rdečega križa v Košakih, čigar štampiljka je odtisnjena na teh značkah, razpečavati jih z nemškim besedilom, in to celo po Mariboru, kjer ni njegov rajón? Mnogim tudi ni znano, da imata občini Krčevina in Košaki vsaka svoj krajevni odbor R. K. in da je krčevinski krajevni odbor R. K. pri tem povsem nedolžen.

Krivda na tem narodnem grehu zadene tako edino krajevni odbor R. K. v Košakih oziroma njegovega predsednika g. Ruperta Murausa v Košakih. G. Muraus je na intervencijo verodostojne osebe izjavil, da je lansko leto poleg značk s slovenskim dal natisniti tudi nekaj sto značk z nemškim besedilom, od katerih je 100 kosov plačal neki Nemec v občini, ostale pa so se uničile.

Predsedniku g. Murausu ni jasno, na kak način je dobila tačas v roke one značke z nemškim napisom oseba, ki jih je razpečavala po Mariboru. Sumi zato, da gre za očito zlorabo oziroma goljufijo, zato javnost svarimo pred nakupom teh značk. Razpečevalec se mora izročiti policiji.

Na vsak način pa moramo izreči grajo človeku, ki je lani v 14. letu Jugoslavije — četudi z dobrim namenom da doseže kar največji uspeh, — dal te značke natisniti. Naredila sta se s tem nacionalni greh in sramota občini Košaki, ki je vendar že zadovoljivo v narodnem in državnem duhu preorientirana in po zaslugi g. Jančkoviča in župana g. Požanka tudi »prekrščena« iz prejšnjega Lajtersberga. Torej več narodne zavednosti in previdnosti tudi pri R. K., da ne bomo pljuvali v lastno skledo!

Prisrčen sprejem Čehoslovakov v Mariboru. Včeraj popoldne so prispeli z zagrebškimi brzovlakom v svojih posebnih vagonih v Maribor člani in članice Čehoslovaško-jugoslovanske lige iz Brna, 84 po številu, pod vodstvom svojega agilnega predsednika in vnetega pobornika čehoslovaškega-jugoslovanskega bratstva, profesorja g. Filkuke. Na peronu jih je pričakovalo precejšnje število njihovih rojakov in našega narodnega občinstva, med njimi mimo naših delavnih narodnih dam tudi zastopniki javnih oblasti, društev in korporacij, med drugimi podžupan g. Golouh, predsednik mariborske JČ lige in minister v p. g. dr. Kukovec, okrajni glavar g. dr. Ipavc, narodni poslanec g. dr. Pivko, dalje gg. dr. Senjor, dr. Tomišek, dr. Rapotec, Bureš, Dojčinović itd. V imenu mariborskega mesta je pozdravil drage goste podžupan g. Golouh, dočim jih je narodno ženstvo obsulo s cvetjem. Za res bratski in ljubezniv sprejem se je zahvalil vodja ekskurzije profesor g. Filkuke, nakar so se gostje podali na odkazano jim prenočišča. Med drugim so si ogledali tudi tukajšnje banovinsko vinarsko in sadjarsko šolo, kjer jih je sprejel med drugimi ravnatelj g. Priol, nakar se je razvil ob rujni kapljici iz šolske kleti vesel in živahen pomenek. Zvečer ob 20. uri so se zbrali gostje in mariborsko narodno občinstvo na družabnem večeru pri »Orlu«, ki je v vsakem pogledu lepo uspel. Danes so si gostje še ogledali Maribor, popoldne pa se bodo vrnili v svojo domovino.

Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Janez Drevenshek, posestnikov sin in Elizabeta Lipnikova; Janez Vorina, delavec in Angela Leskovarjeva; Jože Neubauer, natakar in Franciška Ramilova; Anton Kraner, posestnik in Terezija Lorbekova; France Čepel, zasebni uradnik in Erna Urbasova; Leopold Sagadin, krojaški mojster in Marija Neureiterjeva ter France Zaveršnik, hišni posestnik in Marija Kelherjeva. Bilo srečno!

Priprave za veliki manifestacijski shod vsedrjavne stranke v Mariboru. Prva seja celokupnega prireditvenega odbora za manifestacijski shod JRKD v Mariboru bo v petek 7. t. m. ob 20. uri v restavracijskih prostorih v Narodnem domu. Udeležba za odbornike obvezna!

Ustanovni občni zbor tezenske strelske družine bo v soboto 8. t. m. ob 20. uri v Feličevi gostilni. Vabimo vse prijavljene člane, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora, povabijo pa naj na občni zbor tudi vse prijatelje strelskega sporta. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Strelci. Agilna strelska družina v Hotinji vasi priredi skupno s slivniškim narodnim orkestrom »Guslar« v nedeljo popoldne koncert na verandi Lesjakove gostilne. Med koncertom bo slovesna izročitev diplom zaslužnim strelcem. Diplome, ki so ročno delo, so razstavljene v izložbenem oknu veletrgovine Weixl v Jurčičevi ulici. Strelci, podprite s svojo udeležbo prizadevanje žilave hotinjevaške strelske družine, ki ima precej zaslug za poglobitev strelskega pokreta na našem podeželju.

Nove stranke. V zadnjem času se je pričelo pri nas živahno snovanje novih strank. Poleg naše vsedrjavne Jugoslovanske radikalne kmečke demokracije, ki je organizirana že po vseh banovinah in okrajih, sta bili oblasti prijavljeni tudi Jugoslovanska narodna stranka in Jugoslovanska radikalna socialistična stranka, dočim bo četrta, Jugoslovanska socialistična stranka prijavljena najbrže že v najkrajšem času. Jugoslovansko radikalno socialistično stranko snujejo nekateri bivši srbski radikali po vzorcu francoske z enakim imenom, Jugoslovansko socialistično stranko pa bivši socialni demokrati, torej marksisti. V kratkem bomo imeli torej spet obilen blagoslov strank.

Nov slovenski tednik. Prvega tega meseca je izšla v Kranju prva številka novega tednika »Triglav«, ki bo glasilo naše Gorenjske. List bo stal na stališču narodnega in državnega edinstva in naprednosti. Prva številka, ki je zelo pestra, obsega osem strani. List izdaja poseben konzorci, urejuje pa Ivan Fugina.

Vrnitev otrok s počitniškega doma. Prva skupina otrok, ki so letovali mesec dni v Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju, se bo vrnila z letovanja v ponedeljek 10. t. m. Vodniki kolonije prosijo, da jih pričakujete na glavnem kolodvoru omenjenega dne ob 11.13.

Odhod ferijalne kolonije. Druga skupina otrok, ki je določena, da bo letovala v Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju, bo odpotovala iz Maribora v torek 11. t. m. ob 9.38. uri z glavnega kolodvora. Starši se naprošajo, da pripeljejo otroke pol ure pred odhodom vlaka na kolodvor, prtljago pa naj prinesejo že v ponedeljek ob 9. uri v Zdravstveni dom v Koroščevi ulici.

Zveza mladih intelektualcev v Mariboru ima med počitnicami v juliju, avgustu in septembru redne poslovne ure vsak četrtek od 14. do 16. ure v društvenih prostorih v III. nadstropju Delavske zbornice. Ob istem času posluje tudi borza dela za intelektualne poklice. Vse druge informacije bo zveza objavljala sproti v dnevnikih. Interesenti dobe lahko informacije med uradnimi urami v društvenem lokalu.

Častniški družabni večer. Častniki mariborske garnizije prirede v soboto 8. t. m. v telovadnici inženierske podčastniške šole družabni večer, na katerega so vjudno vabljene vsi rezervni častniki in ostalo narodno občinstvo. Začetek bo ob 21. uri. Oni, ki imajo permanentne vstopnice, naj se vabijo zanesljivo odzovejo.

Zegnanje pri Arefu bo letos v nedeljo, dne 9. t. m.

Tudi na Kalvariji sta gorela kresova. Na večer pred praznikom sv. Cirila in Metoda sta tudi na Kalvariji gorela dva velika kresova, ki so ju zažgali gojenci mariborske banovinske vinarske in sadjarske šole. Ob tej priliki so mladi fantje streljali s topi in prepevali narodne pesmi, da se je razlegalo daleč naokrog.

Koncert Olomuške »Šestnajstke« (to soboto v kazinski dvorani) obeta biti prisrčna manifestacija nacionalnega Maribora, ki naj pokaže tem odličnim gojiteljem narodne pesmi, obenem pa tudi iniciatorju te turnee, g. dr. Vybiralu našo hvaležnost in priznanje za ono veliko požrtvovalno delo, ki ga opravlja več ko 20 let za čehoslovensko vzajemnost ne le s tem, da z ljubeznijo zasleduje vse naše kulturne in druge prilike ter jih s plemenito tendenco tolači svojim rojakom, temveč tudi da neumorno skrbi za vsakega poedinca in vse ekskurzije, ki tako pogosto pridejo iz naših krajev v starodavni Olomouc. To mesto je pred prevratom prav tako kakor naš Maribor bridko občutilo trdo nemško pest in prav narodna, preprosta domača pesem je tu vžigala, budila, delala čudeže. Imponirati nam mora, da je »Šestnajstka« v 12 letih svojega obstoja naštudirala čez 200 zborov in priredila preko 180 koncertov. Naš Maribor je zadnja točka njihove letošnje turnee. Naj odnesejo čim ugodnejši vtis!

Vsa pevska društva, včlanjena v Ipavčevi župi in njihove pevce opozarjamo na koncert »Šestnajstke« iz starodavnega moravskega mesta Olomouca v čehoslovaški republiki. Koncert bo v soboto 8. t. m. ob 20. uri v kazinski dvorani. »Šestnajstka« je slovita pevska skupina, ki je pravkar na turneji po naši državi. Vodi jo prof. Bohuš Vybiral, ki je posebno znan kot prevajalec slovenske književnosti. Dolžnost vseh pevcev in pevk je, da se udeležijo koncerta polnoštevilno. Ne smemo pozabiti, da je prav Olomouc sprejel naše trboveljske slavčke izredno ljubeznjivo in da ima ravno »Šestnajstka« pri tem posebne zaslugе. Pa že z ozirom na umetniško stopnjo te pevske skupine ne sme noben pevec zamuditi posebne prilike. Zanimivi program je razviden iz plakatov, vstopnice pa se prodajajo v Gnusovi trafikci v Gosposki ulici. — Uprava Ipavčeve župe.

Slovenska pesem v Varaždinu. Požrtvovalni železničarski pevski zbor »Drava« bo priredil pod vodstvom zborovodje g. Albina Horvata prihodnjo nedeljo v Varaždinu v veliki dvorani mestnega gledališča velik pevski koncert.

Čiči in Lahi. Povsod je brezposelnost, pomanjkanje in beda. Primorci, ki smo pribežali preko meje, brezposelnost tu še povečujemo in zato nismo dobrodošli domačinom, kakor smo bili prva leta po osvobojenju. Toda domačini bi morali vendar pripoznati, da se vsi nismo zatekli sem samo zaradi ekonomskih in življenjskih prilik, marveč smo bili v to prisiljeni zaradi političnih in nacionalnih razmer, ki vladajo tam preko. Večinoma smo si že tudi pridobili državljanstvo in smo torej domačinom enakopravni. Zato nas tem bolj preseneča prikrito sovraštvo, ki ga kažejo do nas ljudje, ki bi vsaj hoteli biti zavedni Slovenci in Jugoslovani. Na naši severni meji, tu v Mariboru, kjer je bil nemški upliv zelo močan in smo tudi mi nekaj pripomogli k njegovemu prerobenju, so se nas nekatere psovke že kar prijele. Take psovke pa prihajajo navadno iz ust ljudi, ki bivajo že po več let v Jugoslaviji, pa se še niso naučili slovenskega jezika. Javnosti je to znano, vendar pa mislim, da ni ta moja opazka neumestna. — Primorec.

Grajski kino. Danes petek zadnji dan »Halo Paris, halo Berlin«. Izborjen in zabaven zvočni film. V soboto začne sijajna veselोगra »Deklice, ki se hočejo poročiti«. Renate Müller, Hermann Thimig, Wolf Albach Retty, Fritz Grünbaum in Szöke Szakall v glavnih vlogah. Te prominentne filmske zvezde garantirajo za prvovrstnost tega filma.

Kino Union. Od danes dalje izredno vesela opereta, polna pesmi, humora in komičnih scen »Visočanstvo se zabava« (Kontesa pleše). V glavni vlogi ljubljenec žen Georg Aleksander in srčkana Lien Deyers. Izvrstni komik in plesalec Tibor v. Halmay pokaže zopet enkrat svojo umetnost.

V slučajih zastrupljenja povzročenega po zastrupljenju pokvarjenih jedil, kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfiju, opiju, kokainu, je uporabna naravna »Franz Josefova« grenčica bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navajajo, da pri zastrupljenju s svincom staropreizkušena »Franz Josefova« voda ne odpravi samo trdovratno zapeco, temveč, da učinkuje tudi kot specifično protisredstvo.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenost trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na bolezni dančne sluznice, fisurah, hemoroidalnem zamotku, fistulah jemljejo za iztrebljenje črevesa jutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefove« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefove« grenčice po operacijah z najboljšim uspehom.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 54. številki: dopolnitve pravilnika za izvrševanje zakona o kmetijskem kreditu; uvoz tujih časnikov in časopisov; ratifikacijo pakta o organizaciji male antante, sklenjenega in podpisanega v Ženevi 16. februarja t. l.; podaljšanje začasnega trgovinskega sporazuma z Romunijo; podaljšanje veljavnosti trgovinskega sporazuma z Grčijo; pristop naše države h konvenciji o fiskalnem režimu tujih avtomobilskih vozil; nadalje razpis in pojasnilo o načinu plačevanja blaga, ki ga uvažajo italijanski kupci iz naše države; ustanovitev raznih novih carinskih oddelkov; izpraševalno komisijo za pravosodni državni izpit; razglas o povečanju gozdarskih okolišev; razglas o oprostitvi naše banovine od uporabe kuluka za banovinske in dovozne ceste; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu in razne objave iz »Službenih novin«.

Nalezljive bolezni. V času od 8. do 14. junija je obolelo v naši banovini za »gariem 38 oseb, za škrlatinko 78, za davico 81, za šenon 24, za otročnično vročico 6, za krčevito odrevenelostjo 4, za nalezljivim vnetjem možganov 5, za dušljivim kašljem 3, za grižo, ošpicami in otrpnenjem tilnika pa po ena oseba. Umrlo je za nalezljivimi boleznimi skupno 8 oseb.

Velik vlom. Ko se je vrnila včeraj jutraj zasebnica Josipina Abtova, stanujoča v Kejžarjevi ulici, od svoje sestre iz Celovca, kjer je preživela nekaj dni, je opazila, da je bil nekdo v njenem stanovanju in da je vse razmetano. Prestrašena je ugotovila, da je tat odnesel veliko zlatnino, briljantno zaponko, vredno 8000 Din, dragocen daljnogled ter razno obleko in čevlje. S plenom, ki je bil vreden nad 10.000 Din, je izginil brez sledu. Abtova je takoj prijavila vlom policiji, ki je uvedla obširno preiskavo za storilci.

Dve nezgodi. V Peklu je včeraj po nesrečnem naključju prišel z levo roko v slamoreznico 3letni sinček posestnika Jemca. Slamoreznica je otroku zmečkala levo roko v dlani. Prepeljali so ga v bolnišnico. Tam se zdravi tudi 64letni Alojz Ferš, ki je prišel pod avto in dobil hude poškodbe na levi nogi nad kolonom.

Ukradeno kolo. Čevljarskemu mojstru Avgustu Gurzu, stanujočemu v Frankopnovi ulici, je bilo včeraj popoldne izpred pisarne dr. Komavilja v Prešernovi ulici ukradeno 2000 Din vredno kolo. Gurzel je prijavil tatvino policiji.

Izgubljeno in najdeno. V preteklem mesecu so bili pri tukajšnjem uradu za najdene predmete oddani odnosno prijavljeni najdeni predmeti: ponošena ženska jopica, siv moški klobuk, rdeča ženska ročna torbica, zlata zapestna verižica, zlata zapestna ura, znesek 200 Din, zlat ženski prstan z belim kamnom, rjava denarnica, črno pleskano stojalo za kolo, moška žepna ura, par ženskih črnih čevljev, rjava usnjata torbica, zlata zapestnica, sandolina, zračna sesalka in dva ženska dežnika.

Drobne vesti s policije. Včeraj popoldne in preteklo noč je policija aretirala tri herače, ki so brez dovoljenja prosjčili po mestu. Nadalje je bil aretiran neki Ivan K., ki se je izdal za policijskega agenta in neki Jakob Z., ki je osumljen vloma. V policijske zapore je romanla mlada Marica H., ki se je potepala po mariborskih gostilnah in preživljala na račun lahkoživih moških. Tam je prespal noč tudi neki Feliks P., ki se ga je včeraj tako natreskal, da je obležal pijan na ulici. Prijavljeni pa so bili Karl H. in tovariši, ker so ovirali promet, neka Milena L. radi kršitve zglaševalnih predpisov in neka Tončka, ki je s svojim milim glasom kalila nočni mir.

Tujsko-prometna zveza v Mariboru

POSLOVNO POROČILO ZA PRETEKL O LETO. LEP NAPREDEK, ŠE LEPŠI USPEHI.

V včerajšnji številki smo na kratko poročali, da je imela mariborska Tujsko-prometna zveza v sredo zvečer svoj obični zbor in da je bil za novega predsednika te prevažne ustanove za procvit in razvoj tujkega prometa v naših krajih izvoljen višji državni pravnik g. dr. Jančič. Obenem je bil na občnem zboru izvoljen za častnega člana podban g. dr. Pirkmajer. Iz poročila posameznih funkcionarjev je razvidno intenzivno delovanje, zlasti pa iz poročila, ki ga je podal vodja pisarne Tujsko-prometne zveze g. Ivan Končan.

Propagandno delo. Šest let je preteklo, odkar je bila ustanovljena Zveza za tujski promet v Mariboru. Že na ustanovnem občnem zboru si je takratni odbor izbral smernice svojega delovanja za pospeševanje tujkega prometa in olepševanje poedinih naših krajev. V tej kratki dobi so se vsi izdelani načrti lepo realizirali, tako, da nudi danes zveza tujim obiskovalcem razen v mestih in v naših že od nekdaj slovečih zdraviliščih udobno prebivališče in prijetno bivanje tudi v številnih večjih in manjših krajih Savinjske, Loharske in Dravske doline in na našem Pohorju.

V propagandne namene je zveza izdala dve brošuri o Mariboru in založila je raznovrstne razglednice iz Maribora in njegove divne okolice. Pod njenim vodstvom in z njeno podporo so se izdali v pretekli zimski sezoni prospekti in programi zimsko-sportnih postojank in prireditvev. Ves ta propagandni in reklamni material je zveza razposlala širom naše domovine in tudi vsem klubom v tujini ter vsem zastopništvom »Putnika« in drugim organizacijam, ki so se zanimale za naše kraje. Uspehi te propagande so bili vidni. Naše postojanke na Pohorju in drugod so vedno polne obiskovalcev. Nešteto pa prihaja na zvezin naslov raznih informacij iz vseh krajev.

V preteklem letu je zveza posvetila prvič večjo propagando Beogradu. Izpolnila pa se je tudi njena zaloga pokrajinskih razglednic in klišejev, ki jih je zveza posojevala raznim revijam v Ljubljani, Zagrebu, Sušaku in Beogradu. Tudi je zveza v zimskem času pošiljala vsak dan vremenska poročila pohorskih postojank v Ljubljano, Zagreb in Beograd. Propagandni material se je izpopolnil tudi v slikah, katere je zveza razstavila ob priliki zimsko-sportne razstave v Beogradu in Zagrebu. Razstava v Zagrebu je dosegla nepričakovan uspeh in vsesplošno priznanje ter je zveza sprejela za razstavljene slike pohvalno diploma.

Odkar posluje Tujsko-prometna zveza v Mariboru, se je dvignilo zlasti Pohorje v svojem slovesu. Med tem ko sta bili pred leti na razpolago našim planincem samo Mariborska in Ruška koča, sta se zgradila še Pohorski in Seniorjev dom, ki s svojimi modernimi opremami nudita celo razvajenim gostom najudobnejše bivališče. V zadnjem času je zveza posvetila svojo pozornost Savinjski dolini, ki nudi po naravni legi in dosežanjem razvoju najboljši nade za bodočnost.

Notranje delo. Notranje delo zveze se je od njene ustanovitve počel tvoriti. Potujoče občinstvo se vedno v večji meri poslužuje njene prometne pisarne glede informacij in glede nabave vozniških kart. Splošna kriza, ki omejuje potovanje, se pri zvezi ne opaža, ker so potniki primorani zaradi valutnih razmer nabaviti vozniške karte že doma. Tako delo v pisarni

stalno narašča. Lansko leto je zveza otvorila biljetarno v Celju in si pridobila kolodvorske prodajalne v Mariboru, Celju in Čakovcu, tako, da stoji pod njeno upravo pisarna v Mariboru, biljetarna v Celju, sezonska biljetarna v Rogški Slatini, kolodvorske prodajalne v Mariboru, Celju in Čakovcu ter menjalnica na glavnem kolodvoru v Mariboru.

Delo v pisarni opravljajo trije uradniki. Vozne karte se izdajajo za našo državo ter za 13 drugih držav. V pretekli poslovni dobi je pisarna prodala 26.690 vozniških kart za 1.762.328 Din. Spisov se je obravnavalo 4.746. Razven prodaje vozniških kart in informacij za raznovrstna potovanja pa posreduje pisarna tudi glede potnih vizumov.

Zveza šteje danes 6 ustanovnih in 72 rednih članov, po večini mestne občine, zdravilišča, razna krajevna tujsko-prometna društva itd.

Iz poslovnega poročila je torej razvidno, da je mariborska tujsko-prometna zveza storila mnogo in vse za procvit in razvoj tujkega prometa v naših krajih.

Sokolstvo Sokolskemu bratstvu

Pomagajmo trpečim bratom v rudarskih revirjih.

V rudarskih revirjih na področju bratske župe Celje vlada strahovita beda. Naši bratje in sestre in njih nedolžna deca gledajo najstrašnejšemu trpljenju, gladi in umiranju iz oči v oči.

Pomoč je nujno potrebna, vsak trenutek odlašanja pomenja korak bliže neogibni katastrofi.

Pozivam sokolsko bratstvo, naj z dejanji bratoljubja priskoči umirajočim na pomoč. Takoj!

Denarne podpore nakažite na čekovni račun podružnice Poštne hranilnice v Ljubljani št. 10.591 (Celjska posojilnica). Na vrh srednjega dela napišite: Trpečim bratom!

Vse druge darove pošljite na naslov: Sokolska župa Celje. To smo pooblastili, da vse, kar pošlje nanjo sokolsko bratstvo, razdeli med najbednejše rudarje in njih rodbine po lastnem preudarku.

Ne razmišljajte, ne oklevajte!

Pomoč je nujna! Sokolsko bratstvo, na plan!

Savez SKJ je za prvo pomoč nakazal Din 5000.

Zdravo!

E. Gangl, I. nam. staroste.

Narodni praznik pri Sv. Marjetji ob Pesnici

Vsem so še v živem spominu proslave »Domovinskih dnevo«, ki jih je mnoga

leta poprej prirejala z velikim uspehom bivša šmarješka podružnica Jugoslovanske matice. Te domovinske proslave je nadaljevala pozneje tukajšnja mladina in sokolska četa navadno z vidovdanskimi ali pa s proslavo zedinjenja. In tudi letos bodo šmarjetčani na prav slovesen način v nedeljo 9. t. m. proslavili »Domovinski dan« z nastopom sokolske čete. Poleg domačih telovadcev in dece bodo nastopili tudi telovadci in telovadke sosednih bratskih društev s prostimi vajami in na orodju. Nastopilo pa bo tudi vojaštvo. Ob pol 15. uri bo na prireditveni prostor slavnostni sprejod, po javnem nastopu pa bo prosta zabava z godbo, petjem, šaljivo pošto, raznimi licitacijami itd. Poskrbljeno je za vse mokre in suhe dobrote, razen onih iz oblakov, ki pa jih bomo pregnali le z obilno udeležbo. Sokoli in rodoljubi, pohitite vsaj enkrat v letu k našim marljivim šmarjetčanom. Mariborčane bo pripeljal avtobus, za katerega velja znižana vožnja in bo odhajal v nedeljo med 13. in 14. uro z Glavnega trga. Lepa pa je tudi pešpot preko cvetočih vinskih gričev. Na veselo svidenje!

Sokolska razstava ob priliki »Mariborskega tedna«. Prosvetni odbor mariborske sokolske župe je imel sinoči v župni pisarni Narodnega doma važno sejo, na kateri je izdelal podrobni načrt za sokolsko razstavo, ki bo ob priliki Mariborskega tedna v času od 5. do 15. avgusta. Župni prosvetni odbor je organiziral razstavo za 20letnico obstoja mariborske sokolske župe. Razstava bo nazorno pokazala zgodovinski razvoj So-

kolstva na našem ozemlju, smotreno organizacijo, sokolsko delo, prosvetno delo, narodno-obrambno delo in lutkarstvo.

Sokolsko društvo na Teznem vprizori v nedeljo 9. t. m. ob 15. uri na svojem letnem telovadišču burko v treh dejanjih »Maks v škripcih«. Po igri bo na telovadišču prosta zabava. Če bo slabo vreme bo prireditev preložena na prihodnjo nedeljo. Sokoli in prijatelji iskreno vabljeni.

Sport

Old boys moštvo ISSK Maribora bo gostovalo v nedeljo 9. t. m. v Poljčanah ter odigralo proti tamkajšnjemu SK Boča prijateljsko tekmo. Sledeči gg. naj bodo v nedeljo 9. t. m. ob 13.30 na glavnem kolodvoru: Majer, Tomac, Pliberšek, Laznička I in II, Simončič, Bergant, Škraber, Bizjak, Hreščak I, Senica in Mohorko. Potni maršal g. Karol Pahor.

Mednarodne rokoborbe končane! Sinoči sta bili finalni borbi in je Bogner porazil Orszowskega, Mrna pa Catcheauja. Prvo mesto je potemtakem zasedel Mrna, drugo Catcheau, tretjo Bogner in četrto Orszowski.

Medmestna nogometna tekma Zagreb-Beograd se odigra drevi v Beogradu, in sicer ob umetni razsvetljavi.

Propagandni skupinski tek skozi Maribor bo v nedeljo 16. t. m. pod pokroviteljstvom Krajevnega olimpijskega odbora v Mariboru. Start bo ob 11. pred igriščem ISSK Maribora (Koroščeva ulica). Proga bo vodila po Koroščevi, Maistrovi, Kolodvorski ulici in Aleksandrovi cesti do Trga svobode, kjer bo cilj. Dolžina proge je 1810 m.

Kaj bere »nemški bog« Hitler?

V nekem berlinskem listu opisuje neznan avtor vsakodnevno življenje nemškega kancelarja Hitlerja. Njegova spalnica je baje opremljena prav spartansko: postelja, omara, umivalnik, nekaj stolov in na steni deska s Hitlerjevimi najljubšimi knjigami. Mimo nekaterih zvezkov s političnega in državno-upravnega področja je tam tudi knjiga o gojenju ovčarskih psov in vsi romani — Karla Maya.

Afera v budimpeštanskem »Park-klubu«.

Afera v budimpeštanskem »Park-klubu« zavzema vedno večji obseg. Nekateri člani so se namreč odkrito uprli, da bi bil sprejet v klub madžarski zunanji minister Kanya. Člani kluba so, kakor je znano, tudi mnogi budimpeštanski diplomati. Ti so sedaj izjavili, da morda ne morejo več ostati v klubu, ki bi sprejel v svoje članstvo madžarskega zunanjega ministra. Govori se, da bodo vsi tuji diplomati izstopili iz kluba.

Fedja Sifranov:

Literat

Živahno večerno življenje se je razbohotilo po blesteči promenadi. Neskrbna mladež je živo debatirala o poslednjih sportnih dogodkih. Mestne lepote, v elegantnih toaletah, so koketirale na levo in desno. Starejši svet je resno razpravljalo o aktualnih gospodarskih vprašanjih.

Izza dimnikov sivih trinadstropnic je prihajala megla, vlažna, nezdrava megla in se spuščala s streh na ulice.

Iz krive stranske ulice se je tedaj prikazal mršav pojav literata Pogorelca, ki jo je polagoma mahnil v pravcu promenade. Njegova sključena postava z nepočesanimi lasmi se je drastično odbijala od skrbno zlikanih postopajev s polizanimi frizurami. Njegov korak je monoton odzvanjal od asfalta. Nikakor ni mogel razumeti veselega smeha mimoidočih.

Ker v njegovi duši je bilo mračno...

Mlado življenje mu je grenilo težek problem. Imel je problem to slabo stran, da je bil neresljiv. Vedno huje ga je mučil in strašil v sanjah. Kajti literat Tone že tri mesece ni plačeval svojih gospodinji stanoarine. Čeprav je bila minimalna, — saj pa tudi plesniva kamrica pod krovom, v kateri je pisal svoja dela, ni bila več vredna, — ji vendar njegov skromni zaslužek ni bil kos. V zadnji dobi so založniki kakor po dogovoru po vrsti neusmiljeno odbijali vsa njegova dela, pri katerih je ob motni leščerbi prebedel marsikatero noč.

V svetem ogorčenju je stisnil pest.

Toda to ni nič zboljšalo krute stvarnosti. Dolg prav za prav ni tako huda reč, dokler ga ni treba plačati. Do tega ga sicer ni mogel prisiliti noben eksekutor na svetu, ker ono borno pohoštvo v spalnici ni bilo njegova last. Druga pa ničesar imel ni. Nekaj drugega je bilo, kar ga je spravljalo skoraj v obup.

Gospodinja se je naveličala njegovih večnih obljub ter mu je z jutrišnjim dnevom odpovedala gostoljubnost. »Tri mesece neplačanega računa vam oprostim, ampak več za vas ne morem storiti,« tako je dejala.

Tone Pogorelec je trudno drsel po trotoarju. S strahom je gledal v bližnjo bodočnost. V žepu ni imel belice, od trgovcev pa mu nihče več ni hotel dati na upanje.

Zavil se je v svoj oguljeni plašč, katerega starinar ne bi pogledal in tužno vzdihnil. Potlačil je niže na čelo brezbarvni pokrov, ki se je nekoč imenoval klobuk ter nadaljeval pot.

Šel je mimo izložbenega okna bogatega juvelirja. Zlato, biseri, dijamanti... Tudi srce blazirnega patricija bi glasneje utripalo pri pogledu na to omamo.

On je ni opazil.

Šel je mimo slovitega magazina »Moda«. Najnovejši vzorci angleških tvornic. Oko gentlemana bi se zadovoljno paslo na njih.

Tone je zaničljivo pljunil.

Šel je mimo delikatesne trgovine. Prefinjeni apetit bonvivana bi se tu našel v dilemi. Bilo bi res težko odločiti se kraj tolikih dobrot.

Literat se je zbudil iz svoje letargije. Obstal je pred steklom in z mrzličnimi

očmi objel vabljivo sliko. Instinktivno je odprl usta.

Ker bil je lačen.

Pri vходу se je prikazal trgovec. Debel, lepo oblečen gospod okroglega obraza. Opazivši zamaknjene človeka so se mu usta razširila v sladke nasmehe. Prijazno, sila prijazno je pokimal Toneu.

Literat se je hipoma zavedel. Sovražno je z očmi ošinil debelega trgovca in se urno izgubil med množico.

Ko je ves truden priromal domov, se je oblečen zvalil na umazano slamnico in pri tisti priči trdno zaspal.

»Dobro jutro!« je pozdravilo naslednji dan staro, brezobno žensko in bučno vstopilo v podstrešno sobico.

»Dobro jutro, gospod Tone!« je glasneje ponovilo, ko ni dobilo odgovora.

»Gospod Toonee, dobroo jutrooo!« je v tretje zatrobilo v uho zaspanemu najemniku.

Književnik je prestrašen poskočil. Z zabuhlimi očmi je bedasto zazijal v svojo gospodinjo.

Toda že v prihodnjem trenutku se je ves izpremenil.

Z divjo naglico je vrgel tenko odejo s sebe, navlekel nase zakrpane hlače in pričel kakor nor teči po sobi. »Dvatisoč petsto devetinsedemdeset, dvatisoč petsto devetinsedemdeset,« je kot blazen »mrmral in stikal po žepih. »Ljudje božji, kje je moj svinčnik? ... Dvatisoč petsto devetinsedemdeset... Vi, gospa Štoklova, prosim, zapomnite si to številko: dvatisoč devetsto, ne, petsto devetinsedemdeset! Saj si jo bodete zapomnili — — —

Sto rogatih, to je pa že od sile! — — — Oh, našel sem ga!« je radostno zaklical iznenada ter brž zapisal v svoj notes: 2579.

Gospodinja, ki je strahoma opazovala ta prizor, je bila trdno prepričana, da se je ubošku zmešalo. Oprezno se je jela zadenski odmikati proti vratom, skušajoč pobegniti iz te nevarne bližine.

»Kaj ste se tako ustrašili, gospa?« je veselo planilo iz ust razburjenega pisatelja. »Se bojite menda, da sem zmoral, kaj ne? O, ho, ho! Še na misel mi ne pride kaj takega. Jaz sem danes le naj-srečnejši človek v deželi. Poglejte si to številko!« Tone ji je pomolil svoj notes pred oči: »Moj pokojni oče se mi je nočoj prikazal v sanjah ter jo napisal na zid.«

Starka, ki jo je že minil prvi strah, je napela ušesa. Bila je kot vse primitivne ženske zelo praznoverna.

»Ljuba gospa Štoklova, vi mi tu morete pomagati; od tega zavisí moja sreča. V nedeljo, zdi se mi, bo žrebanje dobikov v državni loteriji. Ni dvoma, da je številka v zvezi s tem žrebanjem. Kolikor mi je znano, je cena srečki sto dinarjev. Malenkostnih sto dinarjev, gospa Štoklova. Smem računati na vašo pomoč?«

Žena se je obotavljala.

»Ali, prosim, tu vendar ni nobenega zika! Sama božja roka je posegla vmes. Razen tega,« Pogorelec jo je dobrohotno potrepil po ramenu, »polovica dobika je vaša. Velja?«

»D — dobro, velja!« je stisnila skozi zobe.

Literat jo je v navdušenosti objel in poljubil v razorani obraz. (Konec jutri.)

Maribor, 6. VII. 1933.

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

XIII.

Pogovor z Astisom je globoko vplival na doktorja Doljana. Prvič je popolnoma jasno spoznal svoj položaj v podmorskem mestu. Zavedal se je, da je prišel kot tujec v svet, ki mu je popolnoma tuj in se vanj najbrže nikoli ne bo mogel docela vživeti. Senzacije, ki jih je srečaval na vsakem svojem koraku od tistega trenutka, ko se je prebudil v kovinski celici, so ga bile tako prevzele, da je skoraj popolnoma pozabil na svoje prejšnje življenje, na svoje prijatelje, mater, nevesto in svojo domovino tam gori daleč nad morjem in onkraj obzorij. Grenek občutek svojega tujstva v podmorju pa mu je zopet usmeril misli nad gladino oceana.

S silno, neodoljivo močjo je stopila nanekrat preden podoba domačega mesta, videl je belo Ljubljano, obkroženo od zelenih logov, videl je Grad, Rožnik, Gočev, Šmarno goro in s snegom pokrite gorenske planine. Zahrepenel je po vsem tem in si želel, da bi mogel neutegoma zapustiti podmorski svet in se vrniti domov. S tem bi se izognil vsem onim nevarnostim, ki so mu pretile. Ušel bi spletu, kam, ki jih je slutil, rešil bi se vsega, kar se je predlo okoli njega kakor mreža tenke, komaj vidne, a vendar močne pajčevine.

Toda pot izpod morja mu je bila zaprta. Vedel je samo to, da imajo Oceanopolci priprave, s katerimi se lahko vsak trenutek dvignejo na površino morja in odpotujejo kamor jih srce vleče, vedel je pa tudi, da jih čuvajo tako skrbno, da jih nihče nepoklican ne more uporabiti. Najmanj pa bi bilo to mogoče njemu, saj je moral pred samim Semisom Ramisom in senatom vlade priseči, da ne bo skušal nikoli pobegniti, še več, da ne bo skušal nikoli niti iskati stikov s tistimi svetom, iz katerega je bil prišel.

Vse hrepenenje po vrnitvi izpod morja je bilo zato zaman. Težka je bila križa, katero je prebolel, preden se je povzpelo do tih, resignacije, ki mu je bila neobhodno potrebna za ohranitev nadaljnjih moči za življenje v ujetništvu.

Po dolgem premišljevanju in notranjem duševnem trpljenju je zatrdno sklenil, da se bo skušal z vsemi silami ubraniti čara Intele in vsega onega, kar bi ga moglo dovesti v navzkrižje z redom življenja v Oceanopolisu.

»Saj ne vem, če me Intela sploh ljubi,« si je dejal. »Morda je vse to le njena kaprica, ali pa še več, namen uničiti me in spraviti s pota? Biti moram skrajno previden!«

Obenem se je pa spomnil Moraje. Tudi ona mu je pokazala, da ga ljubi.

»Če bom moral res do konca življenja ostati ujetnik podmorskega ljudstva,« si je dejal, »če si bom moral tukaj urediti življenje po običajih Oceanopolcev, potem bo morda najbolje, da zaenkrat sploh ne mislim na ljubezen in na zakon. Vse to odložim lahko za poznejši čas, ko bom tu bolj doma, kakor sedaj. In mimo tega... ali ne bi bilo dosti bolj pametno okleniti se Moraje, ki morda ni tako tesno vezana na sklepe vlade? Sicer pa, saj je še toliko drugih deklet, lepih in ljubeznivih, ki so prav tako vredna ljubezni.«

V skladu s tem premišljevanjem in sklepi, ki jih je pomislil nazadnje tudi na delo in položaj, ki naj si ga ustvari.

»Brezdelje mori in ubija,« je pomislil, »zato si moram poiskati dela, ki mi bo odvracalo misli od sanjarenja in vdajanja čuvstvom.«

Po tem premišljevanju v svoji sobi se je Doljan napotil v osrednjo knjižnico, kjer je poiskal Soralifisa. Našel ga je razigranega in dobre volje.

»Kaj se držite tako kislo, gospod Doljan?« mu je dejal. »Pri nas ne ljubimo kisljavih obrazov. Potrebujete mogoče zdravila proti slabi volji? Tudi taka sredstva so nam na razpolago.«

»Zares, potreboval bi jih,« je odvrnil Doljan. »Zaenkrat pa se zahvaljujem za nje. Prišel sem z mnogo važnejšim namenom. Gospod Soralifis, naveličal sem se brezdelja. Svoboda je lepa reč, toda treba jo je izkoristiti tako, da ne poteče brez haska. Želel bi, da mi poverite kakšno delo, če v Oceanopolisu sploh kaj delate.«

»Brez dela tudi mi ne živimo, prijatelj,« je z nasmehom odgovoril Soralifis. »Naša družabna ureditev in tehnična popolnost nam dovoljujeta mnogo prostega časa. Toda vsaj dve uri na dan mora delati vsak član našega ljudstva. Delo je razdeljeno tako, da ga opravlja vsak z veliko vestnostjo, a obenem tudi z iskrenim veseljem. Tudi delo je pri nas prav za prav zabava. Priznavam vam pa, da je potrebno, da odvrne človeka od onih misli, ki bi ga sicer lahko privedle do naveličanja vsega, tudi najboljšega. Toda kakšno delo naj vam damo? Uporabiti bi vas mogli le v dveh uradih, v naši knjižnici ali pa v oddelku za zunanjo službo. V knjižnici bi vam bilo delo za enkrat težavno, če ne popolnoma nemogoče, ker manjka vam glavno — znanje našega jezika. V zunanjem uradu vlade vam pa ne bodo zaupali tako naglo. Poveriti vam morejo spočetka kakšno manj pomembno delo, ki gotovo ne bo ustrezalo vašemu duhu, še manj pa hrepenenju po izobrazbi.«

»Kaj naj potem storim?« je vprašal Doljan.

»Govorite z Astisom!« mu je svetoval Soralifis. »Morda bi bilo najbolje, da prevzamete zaenkrat kakršnokoli službo v personalnem uradu, med tem pa porabite čas za učenje našega jezika. Ko se ga boste naučili, vam bom lahko preskrbel zaposlitev v moji ustanovi, obenem pa boste lahko prosti čas uporabili za svojo nadaljnjo izobrazbo. Naša knjižnica in arhiv krijeta ogromne zaklade znanja, zlasti zgodovine, kar vse vas bo gotovo zelo zanimalo.«

Konjice

Velik shod JRKD v Ločah. Pod košarico lipo pred Valandovo gostilno je bil v nedeljo 2. t. m. velik shod JRKD, katerega se je udeležilo preko 300 mož iz Loč in sosednjih občin. Shod je vodil predsednik krajevnega organizacije v Ločah g. Anton Košir. G. narodni poslanec Karel Gajšek je v obširnem govoru podrobno obrazložil delo v narodni skupščini, predsednik okrajne organizacije in član banovinskega sveta g. notar Rado Jereb je podal pregledno sliko o delu v banovinskem svetu in o okrajnih gospodarskih korporacijah. Predsednik okrajne organizacije g. dr. Mejak pa je obrazložil pomen in nalogo vsedrjavne stranke ter predlagal resolucijo, ki vsebuje najaktuelnejše zadeve, tičeče se konjiškega okraja. Poslušalci so preko 2 uri z zanimanjem sledili izvajanjem in z velikim odobravanjem sprejeli resolucijo, nakar je g. Košir zaključil lepo uspehi shod s pozivom k složnemu delu v vsedrjavni stranki.

Potujoče kmetijske razstave, ki je bila prijavljena za konjiški okraj 1. julija t. l. na postaji Poličane, se je v velikem številu udeležilo prebivalstvo našega okraja. K razstavi je vozil poseben vlak, ki je bil nabito poln potnikov, razen tega so se udeleženci peljali tudi z rednimi vlaki v Poličane. Po končanih sprejemnih govorih so si najprej člani razstavnega odbora, nato pa drugi obiskovalci ogledali izredno zanimivo in poučno razstavo.

Sokolsko društvo Konjice ponovno opozarja vso nacionalno javnost, da ima svoj letni javni nastop v nedeljo 9. t. m.

Pri nastopu bo sodelovala tudi konjiška artiljerija iz Slovenske Bistrice. Obširen in pester program je razviden iz lepakov. Pričakuje se tudi mnogoštevilna udeležba s sedežev ostalih sokolskih edinic konjiškega okraja.

Nabori za konjiški okraj, izvemši trga Vitanje in njegovih sosednjih občin, se prične 14. julija t. l.

Novi urar g. Rus iz Ljubljane se naseli v kratkem v Konjicah in bo imel svojo obratovalnico v hiši g. Franceta Leskovška.

Razvoj poljskih mest

Dnevnik »Poiska Zbrojna« je objavil pred dnevi zanimiv članek o razvoju poljskih mest. Poudarjajoč, kako ima mestno prebivalstvo samo relativno le majhen naraven prirastek, piše nadalje avtor o živahnem naraščanju poljskih mest v zadnjih 50 letih. Odločilen vpliv na to naraščanje mestnega prebivalstva sta imeli industrija in trgovina. Tako je Varšava v 50 letih, to je od leta 1881. do 1931., narasla od 345.000 na 1.500.000 prebivalcev, kar da v odstotkih okrog 335 odstotkov. Mesto Poznanj je naraslo v omenjenem času od 66.000 na 250.000, ali 275 odstotkov. Ostala večja mesta so narasla tudi za visoke odstotke, tako na pr. Krakov za približno 235 odstotkov ali od 66.000 na 221.000 prebivalcev, Lvov za 187 odstotkov ali od 110.000 na 316.000, Lodz za 740 odstotkov od 72.000 na 605.000, Katowice celo za 958 odstotkov ali od 12.000 na 127.000 itd. Razvoj industrijskih središč na Poljskem je torej res rekorden.

Američanke v boju za kruh

Kakor je znano, so v Ameriki ženske zelo agilne in najdejo vsako leto več novih poklicev za doseg svojega vsakdanjega kruha. Nikjer ni toliko čudnih ženskih poklicev, kakor prav v Ameriki? Blizu Los Angelesa v Kaliforniji ima neka mladenka Gay farmo, na kateri goji leve. Te leve potem posoja filmskim podjetjem kot »filmske zvezdnice«. Na isti farmi goji v iste namene njena sestra vsakovrstne krokodile. Obe sestri zaslužita prav dobro. Neka mlada dama v Hollywoodu ima celo kolekcijo pajkov, ki tudi »nastopajo« v filmih, v katerih je treba n. pr. pokazati kako starinsko klet z vsemi njenimi podrobnostmi. Neka druga mladenka se preživlja s tem, da skače pri filmskih posnetkih s padalom iz letal. Za vsak skok prejme po 500 dolarjev. V Passadeni ima neka ženska bolnišnico za ptice. Baj je njeni pacienti prav lepo preživljajo.

Pajki, ki uničujejo stene.

»Rumena smrt« se imenuje neka vrsta pajkov, ki živi na Grškem in o kateri se sedaj mnogo govori in piše. Ti pajki so zlasti znani po posebni lastnosti, da uničujejo stene, zalege mnogih temeljitejših, kakor pa vsi doslej znani strupeni plini. Pred letom dni so opazili vojaki v neki atenski vojašnici, v kateri je bilo stenic na milijone, da so se naselili v sobah omenjeni pajki. V osemih dneh ni bilo o stenah niti sledu. Sedaj se bavi profesor Haase v Berlinu s poskusi, da bi ugotovil, ali more ta pajek prenesti tudi ostrejšo podnebje srednje Evrope.

Najtišji kraj na svetu.

Kje je najtišji kraj na svetu? Na to vprašanje bi vsak odgovoril v prvem trenutku najbrže: na vrhu visoke gore ali sredi oceana ali sredi puščave. Pa to ni res. Najtišji kraj na svetu je sredi razmeroma velikega, 153.000 prebivalcev štejočega nizozemskega mesta Utrechta. Tamkaj je namreč zgradil znani fizik in fiziolog, profesor H. Zwaardewaker laboratorij kot poseben prostor, ki naj bi bil popolnoma izoliran od vsega šuma. Med posameznimi zidovi laboratorija, ki so napravljeni iz neke posebne preparirane zmesi kamna, lesa in papirja, je zrak popolnoma izsesan in predstavlja notranost laboratorija najtišji kraj na svetu, v katerem ni slišati niti najmanjšega šuma.

Sovjetski polet v stratosfero.

V Leningradu se končujejo priprave za prvi sovjetski polet v stratosfero. V tovarni »Promtehnika« se šiva platno za starostat »VA-1«. Tovarna, ki nosi Stalinovo ime, izdeluje za starostat hermetično zaprto gondolo. Gondola bo avtogensko zvarjena iz listov specialnega diamagnetnega jekla, ki ne rjavi.

Čehi opuščajo šampanjec.

Šampanjec je postal dandanes res lakus. Kupčije s šampancem so skoro popolnoma prenehale. Dočim je bilo na Češkoslovaškem lani samo v februarju, torej v mesecu maškera in predpustnih zabav, popitega šampanja za 333.000 Kč, je dosegel letošnji konzum doslej komaj 74.000 Kč, torej 77 odstotkov manj. Kakor izgleda, Čehi prihodnje leto sploh ne bodo več poskusili šampanja.

Mali oglasi

Razno

KOLJE
za trto, brajdo, vrtnice, sadno drevje, fižolo in paradižnike, prodaja 5 komadov za 1.— Din Gnilšek, Razlagova ulica 25. 2428

»DRAVA«
zavarovalnica, Maribor, zavaruje osebe do 80 let starosti, doto, gospodarsko osamosvojitve, kolesa. Zahtevajte prospekte! Sprejemamo zastopnike. 2476

FOURNIER,
kaukaški oreh, v veliki izbiri, dobite poceni pri Zalogi po hišni, Vetrinjska ul. 22. 2331

RADI OPUSTITVE TRGO.

VINE
oblastveno dovoljena razprodaja. L. Ornik, Koroška cesta 9. Izrabite to izredno priliko! 2307

MARTIN SAFRAN,
sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE
v novi hiši oddam za 700.— Din v stari hiši za 600.— Din. Maribor, Smetanova ulica 54. gostilna Dravograd. 2448

Lokal

LOKAL
tik glavnega kolodvora oddam. Vprašati Aleksandrova cesta 48. mizarstvo. 2322

Posest

HIŠE IN POSESTVA
po 20.000, 30.000, 40.000, 50.000 Din prodaja pri Mariboru Posredovalnica, Maribor, Franciška ulica 21. 2475

Službo dobi

BRIVSKEGA VAJENCA
sprejme Nikola Novakovič, brivec, Studenci pri Mariboru. 2469

UCENCA
za modno trgovino sprejem. Naslov v upravi. 2472

Prodaj

STAVBENE PARCELE
na prodaj kv. meter po 3.— Din. Vprašati: Studenci, Pektarska cesta, Toplak. 2478

VIŠNJE, RDEČE IN ČRNE
rdeče in bele grozdjice ter kosmulje na prodaj po Din 4.— kg v drevnici Rosenberg, Maribor, Tržaška cesta 64. tel. 2301. 2471

ČEBELNJAK S 6 PANJL
večja količina rdečega grozdja na prodaj, Studenci, Sokolska ul. 27. 2473

Pouk

PROFESOR POUČUJE
srednješolce, tudi privatiste, za razne izpite, zlasti v jezikih. Naslov v upr. 2361

Za potovanje!

Vse v veliki izbiri in po solidnih cenah priporoča

Ivan Kravos,
Maribor,
Aleksandrova cesta 13

Tarzan II. del je izšel

Dobite ga v upravi »Jutra« in »Večernika«
Maribor, Gosposka ul. 11